

ZANSKAR 2023

TESTUETA ARGAZKIAK

Iosoba Izaurza
(Gobern, 1997)

Ingeniaria eta irakazlea da. Denbora librean mendira ihes egiten du. Pasio hori eskalada eta abenturarekin uztartzea gustatzen zaio, eta azken urteotan menduko bako ezberdinak ezagutzeko aukera eskaini dio, espedizio ezberdinetan parte hartuz.

Ibon Mendia, Arastaka bidetik bigarren luzaa. 7a+ zailtasuna du, bidetik luze ikuspegi gogorrenada. ARGAZKILARIA: JOSE BAIZTUERA

Bidaiek ez dira aireportuetan hasten, ideiak, desioak edo asmoak izan orduko hasten dira, norbere baitan. Horako bidaiak hau ere horrela sortu zen, ziurgabetasunez, konturatu orduko Indiar Himalaiako bailara ezzagunetara bidetara ginen hegan.

Zanskar bailara zen jomuga, Indiar Himalaiako Ladakh estatuan, Kashmir estatuarekin mugan. Ereku hauen izenaren izanaz ez dira oso kontent egongo ziurrenik, gerra bat baita sorreraren arrazoia. Nire belarrietara bederen, horrela iritsi zen estatu haien izena. Etnia ezberdinen arteko borroka bat

azaleko, hainbat interes politiko atzetik. Gaitzaille eta irabazle berberak, han ere.

Guk ez genuen gerrarik egin nahi, guk eskalatu eta Himalaiako bizitza ezagutu besterik ez genuen nahi. Bost kide ginen taldean: Mikel Ezkurdia, Ibon Mendia, Ekaitz Maiz, Urko Zabala eta ni neu.

Irtsi aurretik egin beharreko geldialditako bat da Delhi. Ez dut hitzik leku hura deskribatzeko. Bertan esaten den bezala, jainkoak aspaldi ahaztu zuen, mundua ahaztu egin da hango jendeaz. Jendea azkar dabil hirian, presaka; ulergaitza egin

zait bertako bizitza. Presidentearen etxean Delhiko biztanleriaren erdia bizi liteke, eta familia bakarra bizi omen. Kalean berriz, elkarren gainean bizi dira. Bertakoek Karman sinisten dutela diote, Shiva lagunduko diela. Shiva aspaldian hiri hartatik pasatu gabe dagoelakoan nago.

Hurrengo geltokia Leh izan zen, hiri lasai bat Himalaiaren bihotzean. Nabaria da bertako biztanleriaren jatorria Tibetarra dela; budistak dira, jarrera eta bizitza lasaia atsegin dute. Bisita azkar bat egin ondoren, mendira joateko ordua heldu zen.

Amal ur Peak, Lepotik gora ablatson
ARGAZ KILARA EKARTZ MAIZ

Iritsi bezain laster, gailur eta hormen bertikalitasunek zalantzak sorrarazi ditzakete, paperean errazagoa da helburuak mamitzea. Duda-mudak eta altuerara egokitu beharrik, mendi gailur tente eta oldarkor haiekiko beldurra ahantzazten dute ordea. Harkaitz gosea buruko minari gailendu eta bide berri bila ekin genuen, astiro baina amorruez.

Gure begiak bide berriei begira jarri genituen, eta hainbat eskalada bide egiteko aukera izan arren, aztarna ireki ahal izatea lehenetsi genuen. Azkenean, 17 bide berri ireki genituen.

Bailaran granito zakarra da nagusi, eskalatzailerik hainbeste estimatzen duten harkaitz lakarra. Gailurak tente-tenteak dira, eta eguraldia aldatokorra. Hain alferrik izaten zen eguraldi iragarpenetan fedea izatea. Zeruari begira pasatzen genuen eguna, mezuren bat ikusi edo jasotzeko zain. Azkar etortzen ziren ekaitzen burrunbak, nahiz baina azkarrago. Izutuza bazen ere, ikusizun izugarria eskaintzen ziguten. Tentsio handiko momentuak ere eskaini zizkigun, rappel dese rosoak, jaitsiera ezatse ginak.

Borroka xarmatsu 7a, azken aurreneko bilan, Baiz eta Josaba

Helburu nagusia Tak Lang Lang-en ekialdeko aurpegia zen. Hainbat ordu eta egun egin genituen hari begira. Hainbeste aldiz argazkietan ikusia, haren aurrean jartzean txiki sentitu ginen. Pareta hura benetan basatia da, dimentsio haiek amasmatzen ziguten. Gure bidaiako protagonistak, ez zigun bisitarik egiteko gonbita luza-tu, hila bete osoan zehar bustia egon balizen. Erokeria bat izango zatekeen saiatze hutsa.

Gure begiak bide berriei begira jarri genituen, eta hainbat eskalada bide egiteko

aukera izan arren, aztarna ireki ahal izatea lehenetsi genuen. Bideak irekitzen hasi eta gero eta irrika gehiagoz begiratzen genien dorre haiei. Egia esan, sentsazio erakargarria da esjakintasunez aurrera egitea.

Azkenean, 17 bide berri ireki genituen. Denak berezi, denak merezi. Denek izan zuten xarma eta borroka. Honako artikulua honetan zerbait aipatuko ditut, ez besteak baino hobetoak izan zirelako, niretzako nolabaiteko bereziak izan zirelako baizik.

EKAITZAREN GAINETIK (A2+/8A?, 350m)

Harkaitzean ireki genuen bideetatik gogoken dudana, segur aski. Diedro perfektuz, sabaia horizontalez eta arrakala sistemez josia. Harkaitz zoragarria, bides pixkat garbitu behar izan genuen arren.

Luze guztiek 6c eta 7b arteko zailtasuna zuten, artifizialean egin genuen sabaiko luze gogorrenak izan ezik. Jarduera egin genuen eguna zoragarria izan zen, eguzki epeletan. Nun eta Kun mendiei begira, Shafateko dorreak geuri begira genituela.

Zorionez, ez nuen minik hartu eta eskalatzan jarraitu genuen. Jarrera ezinbestekoa da mendian, bizitzan bezala

Amalur Peak irakurria - ARGAZKILARIEKATZ MAIZ

Shafat peak kroki sa, DELINKUENTZIA BERTIKALA - MARGOLARIA, ERABUTIA ART ZAGJENA

Dena ondo zihola, azken aurreneko luzean eskalatzen ari ginela, ekaitza sumatu genuen urrunean. Luze gogor bat aurretik, urduritasunak abiadura azkartzea eraginez, akatsak egitea eraginez... halako batean erori, friend bat atera eta zortzi metro erori nintzen. Zorionez, ez nuen minik hartu eta eskalatzen jarraitu genuen. Ekaitza abiadura handiz zetorren, konturatzeko gainean genuen. Azken luze heze bat egin eta Pilar gorriaren gailurrean geunden.

Gure zorionerako, gailur tente haren azpian kobazulo bat zegoen, eta bertan sartu ginen. Euriak ez zuen etenik, eta ordubete bakarrik geneukan ilundu aurretik. Ekaitzean barrera abiatu ginen beherantz. Bigarren rappelean, soka trabatu eta gauak gain hartu zigun. Ekaitza oraindik indartsu zegoen. Ibonek soka bustietatik hirurogei metro egin behar izan zituen gorantz, soka non trabatu zen aurkitu eta ateratzeko. Tentsio handiko momentuak izan ziren, frontal bakarra geneukan eta gauak hotza

Talde osoaren argazkia. Argazkilaria, Shafatoko artzaria

ekarri zuen; ezin genuen gaua han pasa. Jaisten jarraitu genuen, eta zorionez handik behera ez genuen ezustekorik izan.

Jarrera ezinbestekoa da mendian, bizitzan bezala. Egun hartan, ekaitzari aurre egin genion sentsazioarekin iritsi ginen kanpalekura.

AMAIUR PEAK 5760M (V+/M6)

Zanskarreko behe kanpalekura iritsi bezain laster perfektua zen gailur tente batek gure arreta erakarri zuen, ametsetan agertzen den horietakoa. Igoerarik gabeko gailurra zela zioten bertakoek. Ezin izan genion tentazioari eutsi.

Estetikoa bezain gogorra izan zen, elur baldintza kaxkarrak zituen eta pioleten dantza ezinbestekoa izan zen. Gure materialaren aurkezpeneak ez ziren egokienak izan, eta igoeraren zailtasuna aragoitu egin zen. Dena emanda iritsi ginen behera, 19 ordu eskalatzen igaro ondoren. Jaitsiera oso luze eta korapilatsua izan zen, milaika rappel hainbat blokeetatik zintzilik. Kanpalekura iritsi ginenean, afaltzeko indarrak ere ez geneukan, eta lotara joan ginen.

Bertako jendearen arabera mendiak ez zuen izenik, eta izena jartzeko ausartu ginen: Amaiur. Nafar erresumako azken gotorlekua den istorioari omenaldi xume bat. Bertako ei ere asko gustatu zitzaizkizena; haiek L. Amaiur ahozkatzeko zuten, mendirik gertu dagoen monasterio budistaren izenaren antza hartzen ziotelako: Lama yuru.

BIG SHAFAT - DELINKUENTZIA BERTIKALA (7B+, 450m)

Bidaian nekez egin zitzaigun gailurra, luzeana eta ezusteko gehien ekarri zizkiguna. Bidaia Urkok, Ibonek eta nik hasi genuen. Erreka bat izan zen lehenengo oztopoa, Himalaiako elurrak urtzen ari ziren uztaileko egun bero haietan eta erreka erruki gabe zetorren. 25 kiloko motobila bat gainean, erreka haiek gurutzatzea benetan zaila da. Artzain bat izan genuen lagun, bere lanak utzi eta erreka gurutzatzen lagundu zigun. Big Shafatera bidean ginen.

Dream valley izena duen bailara urrunean jarri genuen kanpalekua, 5400 metrotara, amildegi baten alboan. Hurrengo

Dolinku ontzi berriak, lehenengo luzea 6B+ · ESKALATZ ALEA: JOSEBAI ZUETA-ARGAZI LARI & BDN MENDIA

goizean saiakera egiten hasi baina elur jasa batek gure planak deuseztatu eta berriaz ere zakura joan ginen. Urko hurrengo egunean jaitsi egin zen, etxera lehenago itzuli behar zuelako.

Ez genuen aurreikusita hainbeste egun goian pasatzea, eta janik gabe gelditu ginen. Zigarro indiar batzuk, lauzpabost barmra eta te batzuk genituen. Horretaz gain, gogoa eta motibazioa, nahikoa. 35 ordu zakuan egin ondoren, beste saiakera bat egitea erabaki genuen.

Eguraldiaren aurreikuspenik gabe gora ekin genion, zerua gure iragarle zelarik. Ez zen erraza izan hasiera, 6b+ mailako luze bat eskalatu ondoren, ertz bat pasa eta 5500 metroko altuerara iritsi ginen. Bertan zegoen azken harresia. Paretaren lehen zatia buztia zegoen, eta botekin eskalatu behar izan genuen.

Berrogeita hamar metroko arteka izugarri bat eskalatu genuen, 5800 metrotara horrelako gauzak egitenik zegoenik ez ge-

nuen sinisten. Luze gogor hura pasa eta zailtasuna apaldu zen, baina neketa gero eta handiagoa zen. Azken luzeak, ertz luze tekniko elurtsu bat eta gailurrera iritsi ginen. Big shafati! Edera benetan, Himalaia erdian geunden, gailurrian geunden!

Ez zegoen denbora gaitzenik, urmuan lainoak agertzen hasi ziren eta izulu egin ginen. Irekita kobide tik jaitsi ginen, igorran rappelak prest utzi genituen, ahalik eta azkarren jaisteko. Zortzak eta patuak gure alde jokatu zuten eta kanpalekura jaistea lortu genuen.

Nekatuta geunden, eta 5400 metrotara pasa genuen gaua. Gauarekin batera sartu zen eguraldi txarra eta beste 18 ordu leku hartan igaro behar izan genituen. Erreka berriaz zain geneukan, saiakera bat egin genuen, baina ezin. Erreka albosan jarri genuen kanpin denda, behe kanpalekutik 500 metrora.

Hurrengo egunean goiz jaiki eta doi-doi igaro genuen, bidaiari osoko momentu arriskutsuena segur aski. Behean ezustekoa geneukan: Indiako inteligentzia zer-

bitzukoak, 30 militar eta bi helikoptero zebiltzan gure bila. Telefono satelite baten seinalea jaso zutela eta Pakistandarren bat sartu izan zitekeela uste zuten.

Ez genuen atsedeirik izan, bi egun militarren armien begirada pean, galdeketak, miaketak... Haien ikusi orduko ezkutatuak genituen ordea aparatuak, lur azpian. Gogoz saiatu ziren arren, ez zuten ezer lortu eta azkenean alde egin zuten. Pilar Gorriaren Azken dantza bidea ireki eta bailara utzi genuen.

Etnia ezberdinen bizitza ezagutu genuen bailara hartan, beraien gora beheekin, elkarbizitza betean. Mugen borroketatik askoz gertuago zeuzkaten germa txikiak zituzten; bizimodu bat izatea, bizileku bat, lan bat eta jateko bat.

Bidea ez zen ordea hor bukatu, motila arin bat hartu eta Indian murgildu nintzen. Herrialde hura ezagutu nahi nuen, kultura ezberdina bizi eta neurri batean jaso. Motila arin hura bete ta itzuli nintzen eta txera.